

של מי היצירה הזו? – זכות יוצרים

עו"ד רון קלגסבלד

ד"ר מרים מרקוביץ' - ביטון – אוניברסיטת בר-אילן
גב' דלית קן-דרור - אוניברסיטת חיפה

MULTI ידע 2017 - 12 בספטמבר 2017

- - יסודות בדיני זכות יוצרים – עו"ד רון קלגסבלד
- -הגנת שימוש הוגן- תחולתה והיקפה-
- ד"ר מרים מרקוביץ'- ביטון
- - Open Access – רשיונות פתוחים, המודל הפתוח- גב' דלית קן-דרור פלדמן

יסודות בדיני זכות יוצרים – עו"ד רון קלגסבלד

ניגוש לעניינים :

כל הזכויות שמורות למרצים. לפיכך, ללא הסכמה מראש ובכתב מאת המרצים - אין לעשות שימוש במצגות או בכל חלק מהן, ואין להקליט או לתעד בצורה אחרת את ההרצאות.

זכות יוצרים – הגנה על צורת ביטוי

מצבור של זכויות המסדיר הגנה על יצירות

ספרותיות

אומנותיות (ציורים, פסלים)

דרמטיות

קולנועיות

טלוויזיוניות

צילומים

תוכנת מחשב

תקליטים

על מה מגנה הזכות

יצירה מקורית שהיא –

סעיף 4 לחוק זכות יוצרים תשס"ח-2007

יצירה מקורית שהיא –

יצירה ספרותית

יצירה אמנותית

יצירה דרמטית

יצירה מוסיקלית

המקובעות בצורה כלשהי

תקליט- מדובר ב"יצירה" נפרדת המוגנת בנפרד מהמוזיקה

והמילים (בעלים- מפיק)

סעיף 4 לחוק זכות יוצרים תשס"ח-2007

פרסום בישראל/ יוצר ישראלי

הזיקה לישראל כתנאי לקיום הזכות--
תנאי לקיום הזכות – פרסום ראשון של היצירה
בישראל **או**

בעת היצירה – היוצר ישראלי (גם אם היצירה
לא פורסמה)

יצירות שפורסמו בחו"ל – הגנה מכוחן של
אמנות בינלאומיות

מקוריות וקיבוע

□ ס' 4(א) (1) לחוק זכות יוצרים- היצירות המוגנות.

□ כדי שיצירה תהיה מוגנת היא צריכה להיות מקורית- שמקורה ביוצר. לעניין המקוריות, הדרישה היא ליצירה עצמאית להבדיל מהעתקה אולם אין צורך בחדשנות.

□ **מקוריות**: לפי ביהמ"ש העליון המקוריות נבחנת בשלושה: מקור, ההשקעה והיצירתיות.

□ **מקור** – היצירה צריכה להיות עצמאית – שמקורה ביוצר.

□ **השקעה** - שהיוצר השקיע עמל מסוים ביצירה כדי לזכות בזכות לפירותיה. לא צריך גאוניות אמנותית. היצירה צריכה להיות פרי של היוצר "the sweat of the brow" (בזיעת אפו).

יצירתיות - מטרת דיני זכויות היוצרים היא להעשיר את עולם היצירה ואת מגוון הביטויים הזמין לציבור. לכן- יש לעמוד על אופייה של ההשקעה במנותק מהכמות שלה כדי להראות כי היא תורמת למטרה זו (העשרה)

בנוסף-היצירה צריכה להיות מקובעת - הדרישה היא לקיבוע- fixation. (ס' 4 לחוק).

קיבוע - כלל יסוד בדיני זכויות יוצרים הוא כי יש הכרח שהביטוי המוגן "ילבש חזות ממשית... לא די בכך שהביטוי ישכון בראשו של היוצר, אלא צריך שהוא יתגשם במציאות, כדי שניתן יהיה לתת לו הגנה". ומהי מידת ה"הגשמה" הנדרשת לשם מתן הגנה ליצירה מקורית? האם היצירה צריכה להיות מקובעת בכתב או השמעת הרצאה בעל-פה מול קהל היא "הגשמה" מספקת?

מהות הזכות

ס' 11 לחוק- פעולות אשר הזכות הבלעדית לעשותן שמורה לבעל הזכות

העתקה

פרסום

שידור

ביצוע פומבי

העמדה לרשות הציבור

יצירות נגזרות – עיבוד של היצירה המקורית. אך-הגנה ליצירות מפרות

ס' 17 לחוק- השכרה של עותקים על ידי ספריות ציבוריות או מוסדות חינוך לא נחשבת השכרה לצרכי מסחר

הזכות המוסרית

- חלה על כל היצירות חוץ מתוכנת מחשב
- זכות אישית של היוצר- אינה ניתנת להעברה
- ס' 46 לחוק – הזכות המוסרית מורכבת מזכות ההורות – הזכות ל"קרדיט" והזכות לשלמות היצירה – שלא תסולף ולא יעשה בה פגם
- תקופה- זהה לתקופת הזכות החמרית

תקופת הזכות

- הכלל- חיי היוצר + 70 שנה לאחר מותו- ס' 38
- יצירה משותפת - חיי היוצר האחרון שנותר בחיים + 70 שנה - ס' 39
- תקליט- 70 שנה ממועד יצירתו (ס' 41)- חריגים מסוימים - הגבלה ל-50 שנה
- בעילום שם או שם בדוי - 70 שנה מיום הפרסום ; אם לא פורסמה עד תום 70 שנה ממועד יצירתה- תקופת הזכות היא 70 שנה ממועד היצירה
- בעלות מדינה - 50 שנה ממועד היצירה (כל יצירה)- ס' 42
- צילום (סטילס)- יצירה שצולמה לפני 25 במאי 2008 - 50 שנה מיום הצילום. יצירה שצולמה אחרי כן- חיי הצלם + 70 שנה.

בעלות

- הכלל- הבעלים הוא היוצר הראשון
- מעביד הוא הבעלים של יצירה של עובד שנעשתה לצורך העבודה ובמהלכה, אלא אם יש הסכם
- קבלן עצמאי (free lance) – הוא הבעלים אלא אם יש הסכם. חריג- דיוקן, צילום אירוע משפחתי או פרטי אחר- המזמין הוא הבעלים.
- העברת הזכות ורשיונות – חייב מסמך בכתב. יכול להתייחס לחלק מהזכות.

זכות יוצרים וספריות

לפי סי' 17 לחוק – השכרה של עותקים על ידי ספריות אינה נחשבת כהשכרה לצרכי מסחר. לפיכך, סיכוי סביר מאד שהשכרה שכזו תכנס בגדרו של שימוש הוגן.

בנוסף, הוראות מיוחדות החלות על מצבים ייחודיים לספריות. שר המשפטים קבע **(תקנות זכות יוצרים (ספריות וארכיונים))** את הספריות אשר עליהן יחולו הוראות מיוחדות אלו:

- (1) ספרייה ציבורית כהגדרתה בחוק הספריות הציבוריות,
- (2) כל ספרייה אחרת הפתוחה לקהל, ופועלת שלא למטרות רווח;
- (3) הספרייה הלאומית כמשמעותה בחוק הספרייה הלאומית,
- (4) ספרייה של מוסד חינוך שנקבע לפי סעיף 29 לחוק;
- (5) ספרייה של משרד ממשלתי או יחידה ממשלתית, כולל ספריית הכנסת וספרייה של בית משפט.

סעיף 30 לחוק מתיר לספריות את הפעולות הבאות:

העתקה של יצירה, שעותק ממנה מצוי באוסף הקבוע של ספרייה או של ארכיון, מותרת למטרות הבאות, ובלבד שלא ניתן לרכוש עותק נוסף של היצירה בתוך פרק זמן סביר ובתנאים סבירים:

(1) שימור, בכל דרך שהיא, של יצירה שעותק ממנה מצוי בידי הספרייה או הארכיון, ובלבד שלא ייעשה בעותק לשימור שימוש כעותק נוסף על העותקים שבספרייה;

(2) החלפת עותק של היצירה, שהיה בידי הספרייה או הארכיון ואבד, הושמד או נעשה בלתי ראוי לשימוש;

(3) החלפת עותק של היצירה, שהיה באוסף הקבוע של ספרייה אחרת או של ארכיון אחר, ואבד, הושמד או נעשה בלתי ראוי לשימוש.

העתקה של יצירה שעותק ממנה מצוי בספרייה או בארכיון שנקבעו כאמור בסעיף קטן (א), בעבור אדם המבקש זאת, מותרת, ובלבד שההעתקה המבוקשת, אילו נעשתה על ידי אותו אדם, היתה מותרת לפי דין.

מה עוד פתוח בפני ספריות?

על הגנת השימוש ההוגן ועל

הקוד הפתוח תדברנה המרצות

הבאות- ד"ר מרקוביץ'-ביטון

ודלית קן-דרור

תודה

ron@ronklaw.com

